ประกาศแถลงการณ์สาธารณะ
และประกาศประเทศที่มีความบกพร่องเชิงยุทธศาสตร์ด้าน AML/CFT[๑]

กรุงปารีส, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ - คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อการดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) เป็นหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานระดับโลกเพื่อป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) เพื่อปกป้องระบบการเงินระหว่างประเทศจากการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ML/FT) และเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานด้าน AML/CFT FATF ระบุประเทศที่มีความบกพร่องเชิงยุทธศาสตร์ และร่วมมือกับประเทศเหล่านั้นในการแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น ซึ่งเป็นต้นเหตุของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ

ประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตอบโต้ เพื่อปกป้องระบบการเงินระหว่างประเทศจากความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ML/FT) อย่างมีนัยสำคัญที่ยังคงอยู่

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (DPRK)

FATF ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความบกพร่องของ DPRK ในการแก้ไขข้อบกพร่องที่สำคัญในระบบ AML/CFT และภัยคุกคามร้ายแรงต่อความมั่นคงของระบบการเงินระหว่างประเทศ โดย FATF ขอให้ DPRK แก้ไขข้อบกพร่อง ด้าน AML/CFT อย่างจริงจังโดยทันที นอกจากนี้ FATF ยังมีความกังวลอย่างมากต่อภัยคุกคามที่เกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมายของ DPRK ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (WMDs) รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การกระทำดังกล่าว

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ FATF ยังคงยืนยันในการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศต่าง ๆ แนะนำสถาบันการเงินในประเทศให้มุ่งความสนใจเป็นพิเศษกับความสัมพันธ์ทางธุรกิจและการทำธุรกรรมกับ DPRK รวมถึงบริษัทสัญชาติ DPRK สถาบันการเงินและผู้ทำการแทนดังกล่าว นอกเหนือจากการให้ดำเนินการตรวจสอบที่เข้มงวดขึ้นแล้ว FATF ยังเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตอบโต้ที่มีประสิทธิผล รวมถึงการใช้มาตรการลงโทษทางการเงินตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เพื่อป้องกันภาคการเงินจากความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ML/FT/PF) ที่เกิดจาก DPRK แต่ละประเทศควรใช้มาตรการที่จำเป็นในการยุติการดำเนินการของสาขา บริษัทในเครือ และสำนักงานตัวแทนของธนาคาร DPRK ที่อยู่ในประเทศของตน และยุติความสัมพันธ์แบบตัวแทน (Correspondent relationship) กับธนาคาร DPRK ตามข้อมติของ UNSC ที่เกี่ยวข้อง

ประเทศที่ FATF เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ดำเนินการตามข้อแนะนำข้อที่ ๑๙ ดังนี้ (๑) เพิ่มมาตรการกำกับตรวจสอบสาขาหรือสำนักงานสาขาของสถาบันการเงินที่มีศูนย์กลางอยู่ในประเทศอิหร่าน (๒) เพิ่มกลไกหรือระบบที่เกี่ยวข้องกับการรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงินของประเทศอิหร่าน (๓) เพิ่มข้อกำหนดการตรวจสอบกลุ่มการเงินที่มีสาขาหรือสำนักงานสาขาในประเทศอิหร่าน

---

[๑] The Financial Action Task Force (FATF). Public Statement - October 2019. [Online]. Retrieved from http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/public-statement-october-2019.html

อิหร่าน

ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ FATF มีความยินดีที่ได้รับทราบความมุ่งมั่นทางการเมืองระดับสูงจากอิหร่านในการแก้ไขข้อบกพร่องเชิงยุทธศาสตร์ด้าน AML/CFT และการตัดสินใจที่จะแสวงหาความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ อิหร่านได้ออกหลักเกณฑ์การสำแดงเงินสด โดยในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ อิหร่านได้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และในเดือนมกราคม ๒๕๖๒ อิหร่านได้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดย FATF ได้รับทราบถึงความพยายามในการแก้ไขกฎหมายเหล่านี้ อีกทั้งร่างสัตยาบันในสนธิสัญญา Palermo และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้ โดย FATF จะพิจารณาเฉพาะกฎหมายที่มีผลบังคับใช้สมบูรณ์แล้วเท่านั้น เมื่อกฎหมายฉบับนั้นมีผลบังคับใช้สมบูรณ์แล้ว FATF จึงจะทบทวนกฎหมายนั้นควบคู่กับมาตรการที่จะแก้ไขข้อบกพร่องตามแผนปฏิบัติการของอิหร่านตามมาตรฐานของ FATF

แผนปฏิบัติการของอิหร่านมีกำหนดเวลาถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๑ ในขณะที่เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ การดำเนินการส่วนใหญ่ยังไม่แล้วเสร็จ โดยอิหร่านต้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องที่เหลืออยู่ทั้งหมด อันได้แก่

(๑) กำหนดโทษทางอาญาเรื่องการสนับสนุนทางการเงินแก่การร้าย รวมถึงยกเลิกการยกเว้นกลุ่มที่ถูกกำหนดที่ "พยายามที่จะยุติการประกอบอาชีพของคนต่างชาติ ลัทธิอาณานิคมและการเหยียดเชื้อชาติ"

(๒) การกำหนดและอายัดทรัพย์สินของผู้ก่อการร้ายตามมติของ UNSC ที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ที่มีสภาพบังคับในเรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เหมาะสมและสามารถบังคับใช้ได้

(๔) ต้องมีกฎหมายกำหนดให้ รายงานธุรกรรมต้องสงสัย (STR) เกี่ยวกับการพยายามทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(๕) แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่หน่วยงานที่มีอำนาจสามารถระบุและลงโทษผู้ให้บริการโอนเงินและมูลค่าที่ไม่ได้รับอนุญาต

(๖) ให้สัตยาบันและดำเนินการตามอนุสัญญาต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และอนุสัญญาต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Palermo and TF Conventions) และอธิบายถึงความสามารถในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านกฎหมาย

(๗) กำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบยืนยันให้คำสั่งโอนเงินต้องมีข้อมูลผู้ส่งและผู้รับเงินที่ครบถ้วน

ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ FATF ได้ตัดสินใจที่จะเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ เพิ่มมาตรการกำกับและตรวจสอบสาขาและบริษัทในเครือของสถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ในประเทศอิหร่าน ตามประกาศสาธารณะเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ FATF ได้ตัดสินใจที่จะเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ เพิ่มวิธีการหรือการรายงานธุรกรรมทางการเงินที่เป็นระบบและเพิ่มการตรวจสอบสำหรับกลุ่มสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับสาขาและบริษัทในเครือของสถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ในประเทศอิหร่าน

หากก่อนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ อิหร่านยังไม่การออกกฎหมายให้สอดคล้องกับการให้สัตยาบันในอนุสัญญา Palermo และ TF FATF จะดำเนินการเพิ่มมาตรการเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่น ๆ ใช้มาตรการตอบโต้ ตามข้อแนะนำข้อที่ ๑๙

ในขณะที่ประเทศอิหร่านอยู่ในระหว่างการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้าน AML/CFT เมื่อเร็วๆนี้ ซึ่ง FATF ยังจะไม่ทำการทบทวนการปฏิบัติ FATF ได้แสดงความผิดหวังเนื่องจากแผนการปฏิบัติยังไม่แล้วเสร็จ FATF หวังว่าอิหร่านจะดำเนินการปฏิรูปแผนงานด้าน AMF/CFT โดยเร็ว

ประเทศอิหร่านยังจะอยู่ในประกาศสาธารณะของ FATF จนกว่าจะจัดทำแผนการปฏิบัติด้าน AML/CFT ให้แล้วเสร็จ FATF ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจากอิหร่านและความเสี่ยงนี้จะเป็นภัยคุกคามต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ จนกว่าอิหร่านจะดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องด้านการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามแผนปฏิบัติการ ดังนั้น FATF **จึงขอเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกและประเทศอื่นๆ ให้คำแนะนำแก่สถาบันการเงินภายในประเทศในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงอย่างเข้มข้นในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจและการทำธุรกรรมกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่มีสัญชาติอิหร่านที่สอดคล้องกับคำแนะนำของ FATF ข้อ ๑๙ รวมถึง (๑)** การได้ข้อมูลวัตถุประสงค์และเหตุผลในการทำธุรกรรม และ (๒) การเพิ่มการตรวจสอบการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจโดยการเพิ่มจำนวนและความถี่ในการตรวจสอบ และกำหนดรูปแบบการทำธุรกรรมที่จำเป็นต้องตรวจสอบเพิ่มเติม

ในการนี้ เพื่อให้การปฏิบัติของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมเป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง จึงขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมที่เป็นสถาบันการเงินพิจารณาดำเนินการตามกฎกระทรวงเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๔ และ ข้อ ๑๕ ประกอบประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมที่เป็นผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ พิจารณาดำเนินการตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ ประกอบประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ อย่างเคร่งครัด ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม พบว่าลูกค้าอาจมีความเสี่ยงในระดับสูงอันเนื่องมาจากปัจจัยความเสี่ยงอันเกิดจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ขอข้อมูลวัตถุประสงค์และเหตุผลในการทำธุรกรรม รวมทั้งเพิ่มการตรวจสอบการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจโดยการเพิ่มจำนวนและความถี่ในการตรวจสอบ และหากพบว่าลูกค้ามีความเสี่ยงสูงมากอาจพิจารณาปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งถือเป็นการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการภายในองค์กรของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖